

ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Въпроси и отговори /обобщение/

април, 2004

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Общи положения

2. Данъчно облагане на печалбата
по реда на Закона за корпоративното
подходно облагане (зкпо)

3. Данъци, удържани при източника.
данъчна основа. Размер на данъчните ставки. срокове за внасяне

3.1. Данъци, удържани при източника върху
определени видове разходи

3.2. Данъци, удържани при източника върху
определени видове доходи

3.3. Данъчно облагане на дивидентите и ликвидационните
дялове, начислени от местни юридически лица и от неперсонифицирани дружества
в полза на ЮЛНЦ

4. Данъчно третиране на даренията

5. Други дължими от юлнц данъци

6. Патентен данък по зодфл

Публикацията “Данъчно облагане на юридическите лица с нестопанска цел” представлява обзорен преглед на актуалния данъчен режим за нестопанските организации. Авторите на книгата, Илиан Крилов и Митко Стойков са експерти от дирекция “Данъчна политика” и Главна данъчна дирекция.

Целта на книгата е да се представи цялостна картина на данъчния режим на неправителствените организации според българското законодателство и да се намерят отговорите на важни практически въпроси като облагането с корпоративен данък и данъци при източника, третиране на даренията и облекчения за дарителите на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), облагане на ЮЛНЦ с местни данъци.

В първата част от публикацията е направен преглед на общите положения в данъчния режим на ЮЛНЦ. Разгледани са задълженията им за данъчната регистрация, задължението за подаване на информация в Националния статистически институт, регистрацията в НОИ, както и произтичащите санкции при неизпълнение на тези задължения. Съгласно процедурата за данъчна регистрация, местните юридически лица с нестопанска цел са длъжни в 14-дневен срок от получаване на съдебното решение да се регистрират данъчно. Данъчната регистрация е свързана с възникването на редица права и задължения за данъчните субекти. Така ЮЛНЦ са длъжни да посочат всички данни, подлежащи на вписване, като в случай на промяна на декларираните данни, данъчният субект е длъжен в 14-дневен срок от възникване на промяната да декларира новите данни.

Всички юридически лица с нестопанска цел се включват в регистъра БУЛСТАТ в тридневен срок от акта на създаване.

ЮЛНЦ представят годишни счетоводни отчети в Националния статистически институт. Съдържанието на годишните финансови отчети включва:

- Счетоводен баланс;
- Отчет за приходи и разходи – едностранен или двустранен;
- Отчет за паричния поток;
- Отчет за собствения капитал;
- Приложение към годишния финансов отчет.

По реда на Закона за статистиката, ЮЛНЦ подават отчети в НСИ до 31 март на следващата календарна година.

Изяснени са и условията за дерегистрация на неправителствени организации и обстоятелствата, при които става това.

Във втората част на книгата е разгледано данъчното облагане на печалбата по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО). ЮЛНЦ са данъчнозадължени лица по ЗКПО, когато извършват стопанска дейност или отдават под наем движимо и недвижимо имущество. Разгледано е данъчното третиране на различните видове приходи за юридическото лице с нестопанска цел според това дали те произтичат от стопанска или нестопанска дейност.

Дадено е тълкуване на понятието “стопанска дейност”, за каквато се счита всяка дейност, извършвана от ЮЛНЦ, ако е получена насрещна престация, определена на пазарен принцип и крайната цел е реализиране на печалба. Изяснява се, че приходите от финансираня и грантове, както и от дарения не се облагат с корпоративен данък. Приходите от членски внос не са приходи от стопанска дейност, но се прави уточнението, че в случай, че такива приходи се превръщат в

средство за заобикаляне на закона, данъчните органи ще могат да определят размер на данъка, какъвто би бил, ако няма отклонение от закона. Доходите от лихви върху средства в банки не се облагат с данък печалба.

Относно облагането на доходи от дивиденди и ликвидационни дялове се дължи данък при източника, който е в размер на 15%. Този данък се внася от местните юридически лица и от неперсонифицираните дружества, които са начислили дивидентите и ликвидационните дялове.

Авторите подробно се спират на разграничаването между приходи и разходи от стопанска и нестопанска дейност. Дадени са примери със събиране на такси при организиране на семинар, като според авторите, когато таксата е изчислена така, че да покрие направените разходи, не се дължи данък. Доходи от получени средства от организирана благотворителна продажба също не се облагат с данък и не следва да се разглеждат като приход от стопанска дейност, защото това не е дейност, чиято цел е реализирането на печалба.

Разглежда се проблемът при разпределението на общите разходи, които не могат да се определят като извършени само за стопанска дейност. С нагледен пример се изяснява, че такива разходи се редуцират, като се умножат с коефициент, изчислен по определен в закона начин.

Краят на втората част изяснява процедурата за подаване на данъчна декларация и внасянето на данъка, като са описани и видовете авансовите вноски за корпоративния данък и условията при определянето им. Лицата, приключили предходната година на печалба правят месечни авансови вноски, а лицата, възникнали предходната година и лица, чиято облагаемата им печалба е нулева величина, правят авансови вноски на тримесечие.

Третата част разглежда нормативната уредба на данъците, удържани при източника, като темата е обособена в три раздела. В първия раздел “Данъци, удържани при източника върху определени видове разходи” се изяснява окончателния данък при източника върху социалните разходи, който се дължи от всички работодатели независимо дали извършват стопанска дейност или не. Същият режим се прилага и при облагане с данък при източника върху разходите за вноски по фондове за доброволно осигуряване и застраховки “Живот”.

Разгледано е облагането на разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на леки автомобили, както и на т.нар. представителни разходи и разходи за спонсорство.

Четвъртата част от изданието е посветена на данъчното третиране на даренията, като тема от изключителна важност при изясняване данъчния режим на нестопанските организации. Разгледани са възможните начини за отчитане на даренията. Първата възможност е да се отчете като разход и втората – при преобразуването на финансовия резултат.

ЮЛНЦ, което е извършило дарение и го е отчетло като разход, дължи окончателен данък при източника върху този разход, като последният не участва при изчисляването на данъчната основа. Данъкът се заплаща до 15-то число на месеца, следващ месеца на начисляването му.

При втория подход за третиране на даренията, съгласно чл.23, ал.3, т.1 от ЗКПО, финансовият резултат се намалява със сумата за дарение до 10 на сто преди данъчното преобразуване.

Описани са предпоставките, които трябва да са налице, за да се ползва данъчно облекчение:

- даренията трябва да са за сметка на резервите и неразпределената печалба;
- дарението трябва да е в полза на изрично изброени в закона лица – чл. 23, ал. 3, т.1, б. “а” – б. “л”;
- дарението следва да се направи въз основа на писмен договор;
- дарението не следва да облагодетелства ръководителите, които го отпускат или се разпореждат с тях.

Изброени са физическите лица, които могат да ползват данъчно облекчение за дарение според Закона за облагане доходите на физическите лица (ЗОДФЛ):

- лицата, работещи по трудови и приравнени на тях отношения;
- лицата, упражняващи свободна професия и други дейности и услуги по извънтрудови правоотношения;
- лицата, извършващи срещу възнаграждение управление и контрол;
- лицата, получаващи доходи от наем, рента и аренда.

Относно местния данък върху извършено дарение по Закона за местните данъци и такси, ЮЛНЦ са освободени от плащане на данък върху получените и предоставени дарения, когато са регистрирани за осъществяване на общественополезна дейност и са вписани в Централния регистър към Министерство на правосъдието. Подчертава се, че сумите, получени по проекти не се третират като дарение и за тях не се дължи данък, тъй като по същността си те представляват целево финансиране, а не безвъзмездно дарение. Данъкът върху дарението се заплаща преди прехвърляне на имуществото.

Петата част от книгата разглежда други данъци, дължими от ЮЛНЦ по ЗМДТ. ЮЛНЦ дължат данък върху недвижимите имоти, който се дължи от всички данъчни субекти, придобили имоти на територията на страната. ЮЛНЦ са данъчно задължени и при придобиване на МПС. Данък върху превозните средства, както и пътен данък се дължи от ЮЛНЦ – собственици на превозни средства. При прехвърляне на собствеността на превозното средство, новият собственик не заплаща данъка, ако предишният собственик го е платил за времето до края на календарната година.

Последната шеста част отделя специално внимание на патентния данък по ЗОДФЛ. Авторите поясняват, че когато ЮЛНЦ осъществява някоя от дейностите по чл. 31 и 32 от ЗОДФЛ и имат годишен оборот от предходната година до 50 000 лева подлежат на облагане с окончателен патентен данък, чийто размер зависи от вида на дейността и населеното място, където тази дейност се осъществява.